

Güneşi Çatıdan Doğmadan Batırdılar

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu, Cumhuriyet Gazetesi'ne binaların çatı ve yüzeylerinde kurulacak güneş enerjisi üretim tesislerini etkileyen tarife değişikliğini değerlendirdi. Bakanlar Kurulu kararıyla, bu tesislerin ihtiyaç fazlası üretimlerinin YEKDEM dışında bırakıldığına dikkat çekilen açıklamada, alım fiyatının düşürülmesinin yurttaşların yatırımı yapmasına engel oluşturacağı vurgulandı. Değişikliğin yurttaşların birleşerek binalarındaki uygun yüzeyleri değerlendirmesine engel oluşturacağına dikkat çekilen açıklamada, "Enerji üretim şirketlerinin yanlış yatırımlarını yaşatmaya dönük bu girişim ülkemizi nükleer ve kömür, doğalgaz santrallerine mahkum edecek niteliktedir" denildi.

Enerji üretiminde dışa bağımlılık soruna dikkat çekilen açıklamada, Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) olarak yerli ve yenilenebilir kaynakların üretimdeki payının artırılması için hükümetlere enerji politikalarında köklü değişiklik yapma çağrılarının yanında üyelerimize yönelik meslek içi eğitimlerle güneş başta olmak üzere yenilenebilir enerji üretimine

yönelik olarak mesleki bilgi ve deneyimlerin artırılması için çaba sarf ettiği vurgulanarak şöyle denildi:

"Türkiye'nin elektrik tüketimi 2006 yılından 2017 sonuna kadar yüzde 66 artış gösterirken, kurulu güç ise yüzde 110 artmıştır. Tüketimin yüzde 66 oranında artışı bu dönemde yüzde

110'luk artış, "atıl kapasite" sorunu yaratmıştır. Bu şartlar altında dahi; Akkuyu Nükleer Santrali için kilovat saat (kWh) başına 12.35 sent, Sinop için 10.83 sentten alım garantisi verilirken, kömür yakıtlı Çayırhan B Termik Santrali için ise 6.04 sentten alım garantisi verilmiştir. Plansız ve yatırımcının istediği yere, istediği santrali alım garantileri kapsamında kurmasına dayalı bu model sonunda ülkemiz ne yazık ki yatırım çöplüğüne dönüşmek üzere. Enerji sektörünün dolar bazlı borçların da büyümesine neden olan bu anlayışa, bugünkü ekonomik darboğazın temel nedenlerinden birini yaratmıştır. Dış borç yoluyla acil olmayan bu yatırımlar gerçekleştirdiği, kur artışıyla büyüyen borç batağı içerisinde önemli bir yere sahip olduğu daha net anlaşılmaktadır.

ELEKTRİK ÜRETİMİNİN KAYNAKLARA GÖRE DAĞILIMI (NİSAN 2017-NİSAN 2018)	2017 NİSAN		2018 NİSAN		DEĞİŞİM %
	ÜRETİM (MWh)	PAYI %	ÜRETİM (MWh)	PAYI %	
Doğalgaz	7.389.762	33,1	6.579.553	28,8	-11,0
Barajlı Hidrolik	4.251.228	19,1	3.888.041	17,0	-8,5
İthal Kömür	2.640.562	11,8	3.840.391	16,8	45,4
Linyit	2.958.599	13,3	3.650.059	16,0	23,4
Akarsu	2.923.393	13,1	2.460.042	10,8	-15,9
Rüzgar	993.049	4,5	1.166.247	5,1	17,4
Jeotermal	443.180	2,0	627.280	2,7	41,5
Taş Kömürü	294.523	1,3	227.345	1,0	-22,8
Biyokütle	155.208	0,7	202.600	0,9	30,5
Asfaltit	179.985	0,8	155.978	0,7	-13,3
Fuel-Oil	69.913	0,3	68.013	0,3	-2,7
Güneş	2.117	0,0	4.409	0,0	108,3
LNG	146	0,0	0	0,0	
Genel Toplam	22.301.665		22.869.959		2,6

Kaynak: EPDK Elektrik Piyasası Sektör Raporu Nisan 2018

“Güneşin Payı Artıyordu”

Nisan 2018 itibariyle kurulu gücümüzün yüzde 32’si doğalgaza, yüzde 11’i ithal kömüre dayalıdır. Payları düşük olmakla birlikte fuel-oil, asfaltit, nafta, LNG ve motorin gibi ithal kaynaklara dayalı santraller halen kullanılmaktadır. Buna karşın rüzgarın payı yüzde 8, güneşin payı ise yüzde 0,03’le sınırlıdır. Fuel-oil’in payının bile yüzde 0,89 düzeyinde olduğu göz önüne alınırsa, güneş enerjisine ilişkin yüksek potansiyelimizi değerlendiremediğimiz daha net anlaşılacaktır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu’nun son olarak açıkladığı Nisan 2018 istatistiklerine göre; güneş enerjisine dayalı olarak lisanslı üretim kapsamında bir önceki yılın aynı ayının iki katından daha fazla olarak 4 milyon 409 kWh elektrik enerji üretilmiştir. Toplam elektrik üretiminin yüzde 2,55 arttığı bir dönemde yüzde 108 olarak açıklanan bu oran, güneş enerjisindeki büyüme potansiyelini yansıtmaktadır. Küçük ölçekli lisansız enerji üretimi tesislerinin büyük kısmını güneş enerjisi santralleri oluşturmaktadır. Nisan 2018’de lisansız santrallardan elde edilen enerjinin yüzde 97’si de güneş kaynaklıdır.

“Alım Fiyatı Düşürüldü”

Güneş enerjisinin payının artırılması ve tüketim noktasından üretim yapılacağı için şebeke yatırımlarının da düşmesi açısından da önemli olan binaların çatılarına güneş santralleri kurulması ülkemiz için kritik önemdedir. Ne yazık ki, bu santraller Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında kWh başına 13 sent olarak belirlenen desteğin dışı çıkarıldı. Bakanlar Kurulu’nun 30 Nisan 2018 tarihinde aldığı ve Resmi Gazete’de 21 Haziran 2018 tarihinde yayımlanan karar göre; çatı ve cephe uygulamalı elektrik üretim tesislerinde üretilen

ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından ilan edilen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli uygulanacak. Örneğin çatısında güneş paneli bulunan bir konut abonesi fazla enerjisini kWh başına 24.4 kuruştan satabilecek. Alım fiyatı abone “şehit aileleri ve muharip malul gaziler” kapsamında faturalandırılıyorsa 9,2 kuruşa kadar düşmektedir. Konut aboneleri dağıtım bedeli, fon ve vergiler dahil olmak üzere kWh başına 46 kuruştan şebekeden enerji almaktadır. Hesaplamaya göre çatısına güneş enerjisi yatırımı yapan abone aldığı fiyatın yaklaşık yarısına yakın bir bedelle fazla enerjisini satabilecektir. Özetle mesken abonesinin fazla enerjisini 13 sentten satma olanağı Bakanlar Kurulu kararıyla düşürülerek, (Merkez Bankası’nın 13 Haziran 2018 tarihli dolar kuruna göre 4.8263 TL) 5 sente kadar düşmüştür.”

“Yanlış Yatırımları Yaşatmak için Yurttaşla Engel”

Tüm dünyada yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik olarak ciddi teşvik mekanizmaları uygulandığına işaret edilen açıklamada, tarife değişikliğinin özellikle bireysel, kooperatif veya KOBİ’lerin yaptıkları küçük ölçek-

li yatırımlara engel olacağına dikkat çekilen açıklamada, şöyle denildi:

“Yerli bir kaynak olmasına rağmen güneş panelli başta olmak bu santrallerinde kullanılan ekipmanlar çoğunlukla ithal edilmektedir. Kurun yükselmesi nedeniyle çatılara güneş santrali kurma maliyetleri hızla yükselirken, alım fiyatının düşürülmesi, yatırımları mali olarak imkansız hale getirecektir. Yurttaşlar doğal olarak geri dönüşü riskli hale gelen bu yatırımları yapmaktan vazgeçecektir. Çatı yatırımlara bugüne kadar sağlanan vergi indirimini, resmi işlemlerin kolaylaştırılması gibi uygulamalar da anlamsız hale gelmiştir.”

Özellikle Adana, Antalya ve İzmir gibi güney ve batı kentlerimizde ısıtma suyu için yoğun bir biçimde güneş enerjisi kullanılan ülkemizde, çatılarda güneş panelleriyle kaplanmasın ilişkin yüksek olasılık, bu kararın yok edilmiştir. Enerji üretim şirketlerinin yanlış yatırımlarını yaşatmaya dönük bu girişim ülkemizi nükleer ve kömür, doğalgaz santrallerine mahkum edecek niteliktedir. Enerji şirketlerinin yatırımlarını etkilemeyen yalnızca yurttaşların birleşerek bina cephelelerini değerlendirmelerine engel olacak bu girişimden bir an önce vazgeçilmelidir.”

Güneşi doğmadan batırdılar

Çatısında güneş enerjisi kullanan vatandaş, fazla elektriğini artık daha düşük fiyattan şebekeye verecek

YUSUF ÖZKAN

Konutların çatılarına mini güneş enerjisi santrali (GEN) kurarak hem elektrik maliyetlerini sıfırlamak hem de üretiminin bir bölümünü şebekeye verecek gelir sağlamak isteyenler, destek kapsamından çıkarıldı. Böylece hükümetin yurttaşın alım fiyatı 3’te 2 oranında düşmüştü. Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İzmir Şube Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu, değişiklikte, kilovatsaat başına şebekeden yaklaşık 46 kuruştan enerji alan konut abonesinin fazla enerjisini 25 kuruşa satabileceğini vurgulayarak, “Enerji üretim şirketlerinin yanlış yatırımlarını yaşatmaya dönük bu girişim, ülkemizi nükleer ve kömür, doğal

gaz santrallerine mahkum edecek niteliktedir. Karardan bir an önce vazgeçilmelidir” dedi. Uğurlu, tüm dünyada yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik olarak ciddi teşvik mekanizmaları uygulanırken ülkemizde yapılan tarife değişikliğinin özellikle bireysel, kooperatif veya KOBİ gibi küçük ölçekli yatırımların fiyadına ciddi bir engel yaratacağını söyledi.

EMO İzmir Şube Başkanı Şebnem Seçkin Uğurlu, “Çatı yatırımlarına bugüne kadar sağlanan vergi indirim gibi uygulamalar da anlamsız hale gelmiştir. Özellikle Adana, Antalya ve İzmir gibi güney ve batı kentlerimizde ısıtma suyu için yoğun şekilde kaplanmasına ilişkin yüksek olasılık, bu kararın yok edilmiştir” dedi. • İZMİR

ARTIYOR AMA... Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu’nun (EPDK) son istatistiklerine göre, ülkemizde güneş enerjisine dayalı üretim katmanları artıyor. Örneğin geçen nisanın, bir önceki yılın aynı ayına göre artış iki katından daha fazla olarak 4 milyon 409 kilovatsaat oldu. Toplam elektrik üretiminin yüzde 2,55 arttığı bir dönemde güneşteki artış ise yüzde 108 olarak gerçekleşti.

Cumhuriyet Gazetesi, 19 Haziran 2018